

EDVARD PERSSONS STOCKHOLMSRESA.

- - - och själv så sitter jag på Konradsberg och tänker på min gamla, kära sönderkörda bil.

Den riksbekanta smålandsresa, vilken Edvard Persson företog i sommar, fick ett tillfälligt slut, då han i Skillingaryd påkörde en droskchaufför från Vaggeryd och själv hamnade på Jönköpings lasarett. Emellertid är nu Edvard Persson återställd och utkommen från lasarettet och fortsättningen på resan kommer enligt uppgift att försiggå på tingshuset i Värnamo den 31 augusti 1937.

Vid olyckstillfället kom en droskbilägare Bengtsson med sin bil från Vaggeryd på färd söderut. Strax intill Skillingaryd eller närmare bestämt vid lägenheten Pålen observerade Bengtsson en bil, som tycktes vilja uppta hela vägbanan. Bengtsson körde då över sin bil till vägbanans vänstra sida så långt som möjligt, ja t.o.m. så långt ut att halva bilen befann sig utanför vägens vänstra kant. En utanför vägbanan befintlig telefonstolpe, vilken slet bort vänstra dörrhandtaget och ramponerade fotbrädet på Bengtssons bil, hindrade honom att komma helt utanför körbanan. Trots att B. Med halva sin bil var så långt utanför körbanan, att de högra hjulen endast befunno sig en meter ute på densamma, blev han det oaktat påkörd av den från söder kommande bilen.

Hr Persson uppger, att han framför sig hade en cyklist, vilken plötsligt svängde ut i körbanan. För att därvid icke köra på denne, var Persson tvungen att föra över sin bil till vägens högra kant. P. uppger, att hans fart under resan Hälsingborg – Skillingaryd icke överstigit 45 km. Men det förefaller något egendomligt, att han hunnit köra denna sträcka på omkring 21 mil, på en tid av 3 timmar med en hastighet som icke överstigit 45 km. För övrigt bör en bilist, om han har en cyklist framför sig, vilken plötsligt ger sig ut till höger i körbanan, icke själv bege sig till samma sida, utan hålla sig bakom på sin plats – vägens vänstra körbana. Det förefaller också märkvärdigt, att vid polisundersökningen på platsen icke ett enda spår efter Bengtssons bil kunde upptäckas. Däremot upptäcktes ute i den hårda vägbanan tydliga bromsspår efter Perssons bil på en sträcka av tolv meter. Tio meter av denna sträcka kritades upp av vederbörande och två meter som svagt kunde urskiljas lämnades okritade. Varför? Kanske för att visa prov på en elegant inbromsning! Fyrtio km. fart, tolv meters uppbromsning med en vagn av Perssons typ och kvalité och ändå krossa en bil efter denna uppbromsning. Det är nog lika svårt som att köra sträckan Hälsingborg – Skillingaryd på tre timmar med en största hastighet av 45 km.

Det är icke olyckan som sådan Refugen vill slå ned på. Den, som varit med något om bilkörning, vet huru lätt och fort det går att fela. I en del fall står det

icke i mänsklig makt att hindra en olycka. Men vad Refugen och det allmänna rättsmedvetandet finner klandervärdt är den nu påbörjade andra akten av det sorgliga dramat. Utan att vilja sätta oss till doms i denna sak, måste vi förvåna oss över att Persson och hans ombud tagit ut stämning på droskbilägaren Bengtsson i Vaggeryd. Icke kan väl Persson och hans ombud vara så dumma att de tro, att den, som är mest vållande till olycka skall ha ersättning av den påkörde. Visserligen är hr Persson skåning och filmskådespelare, men för den skull bör han inte få behandla andra hur som helst. Att stämningen på Bengtsson icke uttagits på grund av dumhet utan av fräckhet, få vi väl antaga. Med kännedom om den stockholmska sakkunskapen angående utarbetandet av motorförordningar skulle det ej heller förvåna oss, om Persson skulle bliva tillerkänd ett icke föraktligt skadestånd.

Vi hoppas emellertid, att rättsväsendet i Värnamo gör sin plikt utan hänsyn till att å ena sidan står en droskchaufför och på den andra sidan en skånsk filmskådespelare.

EDVARD PERSSONS BILMÅL.

Allvar och ordning innanför skranket.

Skrock och humbug utanför.

Inför Östbo häradsrätt behandlades den 31 augusti 1937 målet angående den bekanta bilolyckan i Skillingaryd. Bland åhörarna befann sig den uppmärksamme Refugen för att i sina spalter få in vad som där verkligen försiggick.

När man från åhörarbåset såg den åldrige domaren, häradshövding Kinnander, utföra sina domarplikter med lugn, opartiskhet och noggrannhet, skänkte detta en viss aktnings- och trygghetskänsla för svensk rättsordning, men när man fick höra vad som av parterna framlades, ville gärna denna känsla försvinna. Refugen kom genast på det klara med att den aktade domaren borde till rikskanslär Albin avsända en skrivelse av samma innehåll som det, vilket på sin tid landshövding Gustav Duvall avsände till sin kanslär de la Garde. Brevet var av följande lydelse:

”Falun den 26 februari 1670.

Eders Exell:ts härmedh att besvära - - - Men iagh för min person måste bekiänna, at ju meera och längre iagh handterer detta väsendet, ju mörkare synes det för mine ögon villia blifva at skilija den skyldige från den oskyldige, emädan Sathan på ett och annat sätt gör sin högsta flijth at förlede dem som verket handtera: och som fuller troliget är betienandes uthan tvifvell, sig af sin vanliga arth, igenom lögn och allehanda bedrägerii, söika at förderfva den oskyldiga, bedraga och förleda Domare och andra som häröfver ransaka, till at fälla så snart den oskyldige som den skyldige, varandes han noghsampt så försäkrat om dhe senare, at han håller onödigt dem at utvijsa, utan snarare dhe förre, på det han kan bringa dem på något sätt i desperation, at misströsta på Gudh, liuga på sigh sielfva, och således förderfva om möjligt är, både lijf och själ, eller der det icke går an, så som bemält är, igenom allehanda kånster förleeda dem som dom en hafva i hander, at döma någon obråtsligh ifrån liejf och vählfärd.”

I denna brydsamma situation satt för 267 år sedan den förnuftige, rättrådige människovännen, landshövding Gustav Duvall, i sin domarstol i Falun. År 1937 sitter en annan hövding i samma knipa i sin stol i Värnamo.

Underrättelse om vad som vid ifrågavarande rättegång försiggick har redan de dagliga tidningarna tillhandahållit allmänheten. Refugen vill i alla fall tillägga en del saker som dessa tidningar mer eller mindre berört.

Edvard Perssons ombud, advokat Dellborg, hade en svår dag. Hans ansträngning att förvandla svart till vitt var synnerligen besvärlig, trots han hade en tvåtusent kronors polissakkunnigs – utredningshjälp till förfogande. Herr Bengtssons ombud advokat Gårdlund hade en synnerligen lätt dag. En vass replik då och då var nog för ”den lede Sathan” att för tillfället upphöra med sina ”kånster”.

Emellertid är det för en rättänkande allmänhet sällsynt att en tvåtusent kronors polisutredning ställes till kändens förfogande. Överkonstapel Österberg hade kunnat stanna hemma med sin sakkunskap och sina leksaksbilar. Enligt advokat Gårdlunds yttrande till domstolen verkade polisens sakkunskap ansträngd och föga övertygande trots sin dyrbarhet och sina fina meriter. Med en vördsam bugning inför rätten tackade Österberg för komplimangen. Refugen gör detsamma och tycker att polisen icke bör släppa fram sin överkonstapel Österberg med sina ”sakkunnigekonster” inför en kritisk publik. Framförandet verkar endast i den riktningen att förringa eller utplåna den aktning allmänheten har, eller borde ha, för lagen och dess väktare. Vidare anser Refugen, att det icke är på sin plats, att sedan svarandens samtliga vittnen hörts, känden begär och tillåtes höra ett vittne som hela tiden åhört samtliga svarandens vittnesmål, i all synnerhet som detta vittne var t.f. landsfiskal och allmän åklagare, som rätteligen borde ha åklagat samtliga i målet berörda personer.

DET EDVARD PERSSONSKA BILMÅLET.

Den moderna häxprocessen skall fortsätta.

Den 8 februari voro åter bänkarna fullsatta i Värnamo tingshus. Det riksbekanta Perssonska bilmålet upprullades åter inför Östbo häradsrätt. Det var synnerligen beklämmande för rättänkande och erfarna bilister att åhöra häpnadsväckande och vidriga försök från Edvard Perssons ombud att förvandla Perssons handlingar i Skillingaryd till rena hjältebragder. Perssons bravader voro, ur trafiksäkerhetssynpunkt sett, de mest nattsvarta och dumma handlingar en bilförare någonsin kan ta sig för. Refugen för här nedan endast sina egna åsikter och sin egen talan oberoende av mutor och påtryckningar från någon part, oberoende av sakkunskaper, verkliga, inbillade, köpta, mer eller mindre konstgjorda, som driva sitt spel i en av vår tids mest moderna häxprocesser. Refugen skriver i detta fall endast i rättens och sanningens intresse. Refugen har satt sig in i saken och vet vad den skriver om. Det är icke Edvard Persson och hans olyckliga körning som här angripes – en olycka kan inträffa för vem som helst utan någons förvållande – men sättet att först köra över en människa och sedan stämma honom för att han varit i vägen, detta anse vi som det simplaste bland allt simpelt. Må sedan domstolar, sakkunskap eller den allmänna opinionen döma oss – och Persson.

Händelseförloppet.

För att allmänheten skall kunna bilda sig en föreställning om händelseförloppet har Refugen infört två stycken fotografier, tagna omedelbart efter olyckan. Det ena är taget i Perssons det andra i Bengtssons körriktning.

Den 10 maj 1937 kom trafikbilägare Bertil Bengtsson, förande sin bil i god fart på vägens vänstra (östra) sida söder ut på den genom skogen löpande breda, linjeraka vägen. Sikten var klar och vänstra vägbanan fri, då helt plötsligt Persson svängde ut sin bil åt höger och tvärt emot Bengtssons körplan så att en kollision inträffar.

Edvard Persson kommer nämligen söder ifrån med god fart mitt på vägen. Han kör med samma hårda fart genom Skillingaryds samhälle, trots anslagen om fartbegränsning och trots att det är middagstimme och en livlig trafik råder på landsvägen. Fotgängare och cyklister ha brått att komma hem för att intaga sitt middagsmål. Persson ser en cyklist i begrepp att svänga över vägen. Cyklisten hör motorbullret bakom sig, kastar sig besinningslöst av cykeln ut i vänstra dikeskanten. Persson blir rädd, tappar fullständigt koncepterna och kontrollen över både sig själv och bilen samt följer möjligen en oklar ingivelse att göra en högergir, för att rädda cyklisten. På grund av Perssons synnerligen långa

reaktionstid (utredningen har visat, att Persson till sin natur är långsam och flegmatisk) har Persson satt denna sin ingivelse i verkställighet, först efter sedan han passerat cyklisten c:a åtta meter och det synnerligen enkla olyckstillbudet, på visst sätt upphovet till olyckan, redan var förgånget. Här sätter emellertid Persson sin ingivelse i verkställighet, ehuru det var alltför sent.

Han för sålunda den kraftiga högergiren, trots det att vägen ligger bred, fri och linjerak framför honom. Visserligen uppträdde nu ett nytt irritationsmonument Bertil Bengtsson. Av den över sju meter breda vägen ställes dock över sex meter av vägbanan till Perssons förfogande. Man tycker att detta borde varit tillfyllest. Men Persson behövde alla sju meterna, och en kollision var – som det heter – oundviklig.

Vittne mot vittne.

Advokat Dellborg, Perssons advokat, påstår, att Persson här utfört ett rådigt och glänsande hjältedåd. Persson satte sitt eget och sina medpassagerares liv på spel, han offrade sin egen vagn blott för att kunna rädda cyklistens liv. Att höra något sådant från en dåre kan ju vara förklarligt, men från en advokat! . . . Tror verkligen Dellborg på sina egna ord, då kunna vi icke annat än beklaga honom. Hade cyklisten fullföljt sin avsikt att köra över vägen, hur hade det då gått med honom? Det torde vara en besvärlig fråga för Dellborg att besvara. Bidrog icke hans rådighet och hans snabba ingripande genom att kasta sig av cykeln och ut från vägbanan, i avsevärd mån till att han – cyklisten – undgick en säker död? Enligt vårt svaga begrepp var det cyklistens egna snabba handlingar som räddade hans liv.

Det är med svidande hjärta vi bilister, som känna trafikens besvärligheter, åhöra advokat Dellborgs verklighetsfrämmande, värdelösa svammel, som han med välsmord mun serverar domstolen i Värnamo. Det enda goda intryck man medför därifrån domarens lugna och värdiga uppträdande. Av intryck och utseende att döma torde det vara rätt så knepigt att föra en dylik person bakom ljuset.

Till det senast rättegångssammanträdet hade Perssons ombud inkallat sakkunniga vittnen, kapten John Nerén, ing. Folke Mannerstedt, direktör Reinhold Bjerling och polisöverkonstapel Karl Erik Österberg. Först hördes kapten Nerén. I en längre inlaga redogjorde han för hur han 1903 började sin bana som bilman. Den tidens bilar voro sannerligen icke goda att köra, påstod han. Nerén redogjorde vidare för vilka främmande länder han berest, hur han i Berlin, London, Paris m. fl. platser studerat trafikkultur. När den digra luntan äntligen genomgåtts, upplyste Nerén, att Edvard Persson var alldeles oskyldig till olyckan i Skillingaryd. Persson hade kommit i synnerligen besvärliga situationer, framför sig fotgängare och cyklister och på båda sidor om vägen

ingångsportar till där befintliga villor. Det var bristande uppmärksamhet och en stor underlåtenhetssynd – av Bengtsson, att, då han såg dessa Perssons besvärligheter, icke på betryggande avstånd någonstans där borta i skogen stanna in sin bil.

Men kan Nerén förklara, varför Edvard Persson skall befrias från allt ansvar, omdömesförmåga och beräkningar, då han är ute och kör bil? Frågan torde var svår att besvara.

Ett råd ville vi emellertid giva herr Nerén: Den sakkunskap Ni i Värnamo lade i dagen – antingen den var den verkliga sakkunskapen eller den köpta – var av en sådan art, att Ni genast borde upphöra med utgivandet av edra läroböcker, lägga eder sakkunskap i en gammal vrå och hölja ett trasigt täcke däröver. Sakkunskapen tycktes ju helst gå bredvid saken och luktade för övrigt mögel. Enligt Neréns resonemang skulle ex. en tjuv förklaras oskyldig, medan hans offer har begått en stor underlåtenhetssynd, då han försvarat sina värdesaker i det rum herr tjuven värdigas hedra med sitt besök. Ägaren skall alltså åtalas, för att han icke i betryggande tid beräknat att värdemålen, skulle ha förvarats på ett annat ställe. För en vanlig människa förefaller ett dylikt resonemang synnerligen egendomligt, men för vetenskapen och ”sakkunskapen” är ju allt så lekande lätt och självfallet.

Nå, så kom turen till ingenjör Mannerstedt. I en längre inlaga förklarade han en massa matematiska beräkningar och formler. På grund av beräkningar från hastighets- och kurvtagningar på Solvalla kunde ingenjören på sin ed intyga, att Persson omöjlig kunde ha kört på Bengtsson. På grund av matematiskt och vetenskapligt gjorda beräkningar kunde Perssons bilspår omöjlig leda till Bengtssons sönderkrossade bil. Fotografierna visa dock tydligt och ostridigt nog, att Perssons bil varit och rotat i Bengtssons, därom råder intet tvivel. Kan då ingenjör Mannerstedt förklara, hur Perssons bil kommit dit utan att lämna efter sig de omisskänneliga spåren? Det måste ha varit en synnerligen dyrbar utbildning ingenjör Mannerstedt genomgått för att kunna komma till ett sådant resultat. Nerén och Mannerstedt förklarade samstämmigt, att, om de varit i Perssons ställe, skulle de ha gjort samma manöver som Persson, det fanns intet annat att göra. Men hur kommer det sig att ingenjör Erland Bratt och Skånberg, som visst ha lika goda lärdomsmeriter, påstodo, att Perssons manöver vid olycksplatsen var den mest rättsvidriga och dumaste en bilförare kan ta sig för? Dessa deras påståenden torde nog vara rätt nära eller helt med sanningen och verkligheten överensstämmande.

Som stöd för Perssons skadeståndskrav förelades vid rätten en massa kontrakt från ”Direktioner från olika nöjesfält” i vårt avlånga land. Dessa kontrakt representerade en icke föraktlig summa på icke mindre än 43,150:- kronor,

vilken summa var upptagen under rubriken "Förlorad arbetsförtjänst". På grund av de svar som på förfrågan inkommit från de i kontrakten uppgivna "direktionerna" hava vi kommit till ett häpnadsväckande resultat. I ett kommande nummer skola vi utförligt redogöra för de lindrigt sagt underligt uppkonstruerade kontrakten.

Yvs ej, du stolta "Mälardrottning", över dina skådespelare, sakkunskap och kommittéer. Jönköping ligger icke "i lä". Vi ha Vättern och vi ha fullsatta stormavdelningar på Ryhov.

EKO FRÅN PERSSONSKA SKRÄLLEN.

Konstifika kontrakt i den långvariga häxprocessen.

I februari numret av Refugen redogjorde vi för vad som vid rättegången den 8 februari tilldrog sig i Värnamo. Vi berörde Dellborgs verklighetsfrämmande svammel, vittnena Neréns och ingenjör Mannerstedts sorglustiga sakkunskap. När man hörde dem, tyckte man sig höra "Löparnisse" i Värmlänningarna. Polisöverkonstapel Österbergs vittnesmål berördes ej. Karl Erik Österberg är lärare i polisskolan i Göteborg och överkucku i trafikultur och bilkollisioner. Refugens skald påstår, att Karl Erik tappat bort sin sakkunskap under resan till Värnamo, varför hans vittnesmål icke är värd någon trycksvärta. Redaktören instämmer i skaldens påstående, och vi draga därför barmhärtighetens slöja över Karl Erik och hans minne.

Vid rättegångstimmens slut den 8 februari överlämnade Dellborg till domstolen i Värnamo en del konstifika kontrakt, upprättade förbindelser mellan Edvard Persson och div. folkparker och nöjesetablissement. Pappa till dessa kontrakt synes vara Edvard Perssons mäklare, direktör Bjerling och kamrer Arnold, båda från Stockholm. Kamrer Arnold lade ut texten vid decembertinget och direktör Bjerling vid februaritinget. Hade Bengtssons ombud såsom motvikt inkallat Refugens skald och Jönköpings stads naturdiktare, herr Wallin, som vittnen hade båda parterna varit ungefär likställda. Hade sedan herr Wallin tagit med sig hund och handklaver hade Bengtssons part varit betydligt överlägsen.

Vi överlämna för dagen de mindervärdiga vittnena och gå händelserna i förväg. Vi skola i någon mån beröra de här ovan omnämnda kontrakten, vilka med all sannolikhet komma att sätta myror i huvudet på rättens ledamöter, då de åter skola samlas den 5 april för att fortsätta handläggningarna av den sorglustiga processen.

Perssons grova ersättningsanspråk och försök att ockra på bilägarnas försäkringspengar framstå än mer i en underlig dager, då man tager del av den intervju med Persson å Jönköpings lasarett, som skildrats i Smålands Allehanda av den 12 maj 1937. Persson uppgav då, d e l s att olyckan icke korsade några hans filmplaner, d e l s att han med sällskap var på väg från a v s l u t a d folkparksturne, för att filma i Stockholm, och d e l s att han skulle utnyttja lasarettvistelsen till manuskriptarbete. Allt detta synes visa ohållbarheten i nu påstådda engagement. Skulle Persson upp till Stockholm för att filma den 11 maj, hur skulle det då gå med engagementen, som enligt nu uppvisade kontrakt skulle börja i Skåne den 15 maj och därefter fortsätta utan uppehåll? Uppgifterna

synas icke gå ihop och starka skäl tala för påståendet, att kontrakten endast voro förslag, på måfå uppgjorda av mäklarna.

Mäklare Arnolds omvittnade uppfattning, att han ansåg Bjerling såsom mäklare för Perssons kontraktspartier, vara personligt ansvarig för gagerna, kan ingen förnuftig människa dela, ty i kontrakten står uttryckligen angivet att ”Direktionen för nöjesplatserna å nedannämnda platser, här nedan kallad direktionen engagerar Edvard Persson med hjälpartister” etc. Detta visar, att den ansvariga parten icke är mäklaren Svensk Artistförmedling, R. Bjerling. Vidare torde man endast med tvekan kunna vitsorda Bjerlings förmåga att i skadeståndsväg kunna erlægga de fantastiskt stora belopp, som de ingivna kontrakten utvisa.

På åberopade kontrakt, vars gagesumma varierar på c:a 2.000 kronor pr kontrakt, skall Perssons mäklare åtnjuta 10% för sina besvär. Mäklaren är samtidigt ansvarig för att kontrakterade summa kommer Persson tillhanda. Det torde vara en föga angenäm sysselsättning att skaffa Persson engagemang i landsorten. Mäklaren skall ha c:a 200 kronor, för sina besvär men samtidigt garantera, att Persson får ett netto på c:a 2.000 kronor, för att han sjunger ett par bitar och kastar ut några vitsar till en sensationshungrig publik. Om en dylik tillställning anordnas på en glest befolkad plats och om därtill otjänlig väderlek inträffar eller annan nöjestillställning anordnas omedelbart intill, då kanske inkomster på biljettförsäljningen långt understiger de garanterade 2.000 kronorna, ja kanske helt enkelt utebliver. I så fall skall mäklaren för sina besvär utbetala en summa av c:a 2.000 kronor till Persson.

Mäklaren Arnold uppgav inför Stockholms rådhusrätt, att han förmedlat kontrakt för en summa av 31.800 kronor, för dess kontrakt skulle Arnold av Persson åtnjuta en provision av 10 % alltså 3.180 kronor. Denna summa uppgav Arnold, att han redan i småposter utfått av Persson. I sanning underliga och synnerligen riskabla kontrakt och förbindelser.

Än mer förvånad blir man, när man hört, hur dessa kontrakt uppkonstruerats utan att ”Direktionen” för vederbörande nöjesetablissemang varken har godkänt eller i vissa fall icke ens har en aning om att dylika kontrakt finnes till. Bengtsson lät tillskriva de i kontrakten uppgivna ”direktionerna” för att efterhöra kontraktens riktighet. Över 20 svar från olika nöjesetablissemang ha inkommit och förklarat att Perssons kontrakt, vilka inlämnats till häradsrätten, icke äro riktiga. I tolv fall av de inkomna svaren ha uppgivits, att helt enkelt intet engagemang uppgjorts, i de flesta fall enär gaget varit allt för oblygt och högt, men i vissa fall enär något engagemang icke ens varit på tal.

Som man ser och hör skyr icke Edvard Persson några som helst medel för att kunna ockra på en olycka, en olycka som han själv vållat och själv är skuld till, ja, han skyr ej att inblanda sin hustru i den snuskiga affären. Hon är i alla fall oskyldig till det skedda.

Vi återkomma i nästa nummer angående Perssons försök med sin hustrus fotografier och häradsrättens yttrande, sedan den undersökt de konstifika kontrakten.

UTSLAG I PERSSONSKA BILMÅLET.

Persson dömd till skadestånd och rättegångskostnader men ej böter.

Utslag har nu fallit i det bekanta målet rörande kollisionsolyckan i Skillingaryd förra året.

Edvard Persson dömdes att till Bertil Bengtsson i skadestånd utge 10.777 kronor och 25 öre. Därför förpliktigas Persson, Mtm Persson, Nadja Hjärne och Berglund, en för alla och alla för en, ersätta Bengtsson hans rättegångskostnader med 3.900 kronor jämte vad Bengtsson kan visa sig ha erlagt i protokollösen.

Det är med en viss tillfredsställelse man erfar, att domslutet gick den fete skåningen emot. Refugen har i föregående nummer, innan dom fallit i målet, öppet förklarat, att Persson tappat fattningen och genom sin grova vårdslöshet och felaktiga manöver ensam varit vållande till olyckan. Att cyklisten varit första irritationsmonumentet kan icke förnekas, men sådant händer dagligen och för en sådan bagatell får icke en bilförare tappa huvudet. Det är icke för själva händelsen vi angripa Persson, ty en sådan kan genom vidriga omständigheter träffa vem som helst, utan det är det oförskämda försöket från Perssons sida att, ehuru själv vållande till olyckan, på grund av denna olycka försöka ockra på oskyldiga människor. Det är under alla förhållande bilägarna som genom sina försäkringspremier får betala kalaset.

Om det vid ratten i Perssons ställe suttit en man av folket, utan pengar och rykte, då hade med all säkerhet processen blivit kort och den felande blivit dömd till synnerligen betungande böter. Landsfiskal Smith i Skillingaryd torde hädanefter icke utan att rodna, kunna åtala en bilförare hur illa denne än bär sig åt, då icke något åtal på Perssons handlingar blev följden.

Liksom Domaren Duvall för 268 år sedan beklagade sig för att han höll på att bli bländad av "sathans vilda raserij", så att han knappast kunde tro på sig själv och fälla en rättvis dom, så var ock här förhållandet med den av allt att döma synnerligen rättskaffens domaren Kinnander. Av polisöverkonstapel Österbergs, advokat Dellborgs och sakkunskapen Neréns, Mannerstedts m. fl. hopskarvade luftbackar, uppkonstruerade lögnar och annan värdelös smörja blev den gamle domaren i alla fall bländad, men en sansad och förnuftig nämnd överröstade honom.

Skulle emellertid Persson icke vara nöjd med den näsbränna han nu fått utan överklaga domen i högre rätt, anta vi nästan med säkerhet, att domen för honom

blir ännu hårdare, för så vitt rätt och sanning ha större inflytande än pengar och titlar i det svenska rättsväsendet.

Om vi icke minnas fel, var det icke så lång tid tillbaka, då även Persson var på "dekis", fast på senare tid lyckan och framgången varit honom bevågen. När framgången och lyckan vänder sig till en *mogen* man, bör han ta emot gåvorna med sans och jämnmod icke med övermod. Att Persson med sitt handlingssätt fått den allmänna opinionen mot sig är icke svårt att förstå, ej heller svårt att bekräfta. Ett besök på en biograf här i staden för någon tid sedan gav belägg för detta påstående. Då Persson visade sig på den vita duken i en reklam, som föregick den egentliga föreställningen, hördes i salen yttranden, som voro allt annat än smickrande för honom. Det är icke nog med att Persson i häradsrätten förlorat sitt mål, hans anseende på skådespelarbanan har i betänklig grad rubbats, isynnerhet hos bilisterna och i all synnerhet hos dem, som i detalj följt hans humbugsartade bilprocess.

EDVARD PERSSON GER INTE UPP.

Den fällande domen överklagad i hovrätten.

Den av Östbo häradsrätt avkunnade domen över Edvard Persson har, som väntat var, överklagats i Göta Hovrätt. Det är ett digert material hovrätten får att studera ty de handlingar, protokoll och inlagor som producerats under de föregående rättegångarna kunna nu knappast räknas i ark utan i vagnslaster. Bland de tusen och en rad som där skrivits redogöres för Perssons hjältemodiga bedrifter (utom vid och strax före bilkollisionen) allt vad andra gjort, gjorde och borde ha gjort o.s.v. Förgäves söker man efter några få rader där Edvard Perssons verkliga lagstridiga och huvudlösa bedrifter i Skillingaryd beskrives.

Vi hoppas emellertid att hovrätten sysselsätter sig med själva kollisionen i Skillingaryd och det verkliga upphovet därtill och vem som åstadkommit de rätt så ansenliga och ganska allvarliga skadorna. Enbart fotografierna, tagna omedelbart efter olyckan och försedda med landsfiskalens stämpel tala ett långt tydligare språk än advokat Dellborgs luftfantasier, överkonstapel Österbergs skisser på luftbackar, Neréns galamatias och motorprofessor Mannerstedts urfåniga Solvalladiagram.

Det skulle vara beklagligt om rättvisan funderade på att överge sin boning, de fredliga domarsätena, och bosätta sig i de största penningkistorna, de grövsta kanonmyningarna och de högexplosiva granaterna. Oss synes det som om rättvisan på sina håll redan tagit den nya bostaden i besittning. Vi hoppas emellertid att så här icke blir fallet, utan den skyldige får sin rättvisa dom, antingen det är Edvard Persson, advokat Dellborg eller någon annan skojare.

EDVARD PERSSON GÅR TILL HÖGSTA DOMSTOLEN.

Edvard Persson har överklagat Göta Hovrätts utslag i det bekanta kollisionmålet i Skillingaryd. Refugen fick en chock, när detta kom till tidningens kännedom. Refugen känner varenda detalj i hela händelseförloppet och vet, att Edvard Persson vid olyckstillfället tappat huvudet för en bagatell, en cyklist, som visserligen irriterade något, men som genom sin rådhighet räddade sig själv. Om Edvard Persson släppt ratten och låtit bilen sköta sig själv, hade med all sannolikhet icke någon olycka skett, ty vägen var bred och spikrak, och alla kastade sig undan för Persson. Refugen känner även innehållet i de digra luntorna, vilka högsta domstolen fått äran behandla, och det torde vara juristerna, isynnerhet de som icke praktiskt känna till bilkörning, till hälften, förlåtet om de bli bländade av de verklighetsfrämmande, svamlande och skönmålade fraserna i dessa inlagor. Överklagandet är ett öppet hån mot allt vad lagar och förordningar heter, ja till och med mot själva domstolarna. Det borde vara straffbart även för advokater, när de, med utsikt att kunna pungslå sina klienter, trampa rätt och sanning under fötterna, vända vitt till svart och öppet driva sitt gyckelspel med själva rättsväsendet.

Något större gyckelspel med rättvisan än det Edwardska bilmålet torde knappast ha utspelats inför svensk domstol sedan 1660 – 70-talets bekanta häxprocesser florerade. Skulle högsta domstolen mot all förmodan fria Persson i detta fall, då vore den icke kompetent att sköta sitt kall, så mycket kan Refugen redan nu på förhand intyga. Svenska bilförare vänta med stor spänning på högsta domstolens inställning till detta det enklaste av alla bilmål.

Om man noga betraktar Edvard Perssons bil genom de främre sidorutorna, ser man genom dem konturerna av taket på Bertil Bengtssons bil. Över taket på Perssons bil synes den nedre delen av en telefonstolpe. Mellan denna stolpe och Perssons bil satt Bengtsson fastkilad med sin bil. Mitt på bilden ser man en liten försänkning i körbanan. Denna försänkning gjorde advokat Dellborg tillsammans med specialexperten Karl Erik Österberg, överkonstapel vid Göteborgs poliskår, till en riktig "luftbacke" som helt skymde sikten för den stackars Persson som är så oskyldig till det skedda. Till nästa vägkrök eller ojämnhet i körbanan hade Persson c:a 3000 meter.

EDVARD PERSSONS BILMÅL.

**Mannerstedts tekniska diagram vill fria honom.
Moraliskt och juridiskt sett är det dock Persson och ingen annan
som har orsakat kollisionen.**

Den 4 april upprullades åter inför Östbo häradsrätt i Värnamo den sorglustiga processen Edvard Persson – Bertil Bengtsson.

Advokat Dellborg inlämnade till rätten en massa intyg, skisser och diagram upprättade vid en rekonstruktion av händelseförloppet i Skillingaryd utfört på Ängbyvägen utanför Stockholm med en systervagn till den, vilken Edvard Persson körde vid olyckstillfället. Rekonstruktionen har konstruerats av Dellborg, Nerén och Mannerstedt med en skicklig förare vid ratten.

Dellborg betonade, att det av Mannerstedt upprättade diagrammet var det första i sitt slag i Sverige och mycket åskådliggörande. Dellborg överlämnade samtidigt ett intyg från civilingenjör N. Gustavsson, som uppgavs vara den ende promoverade teknologie doktor inom motorbranchen i Sverige. Detta intyg var väl formulerat med fagra ord men utan några egentliga påståenden eller något innehåll. Civilingenjör Gustavsson är troligen en försiktig man.

Annat är förhållandet med det Mannerstedtska diagrammet, för vilket ingenjör Mannerstedt betingat sig ett pris av hela elva hundra kronor. Detta diagram jämte försöken på Ängbyvägen vid Stockholm skulle, enligt Dellborgs påstående, ostridigt bevisa att Persson handlat rätt i Skillingaryd, och att det för honom icke var något annat att göra. Perssons handlingar voro enligt Dellborgs mening ”jätte”, ty Persson ”räddade” ett människoliv.

Tror verkligen advokat Dellborg på sina mer än lovligt dumma påstående? Om så skulle vara fallet, Refugen säger **OM**, då är icke advokat Dellborgs plats framme vid domarbordet utan på ett sinnessjukhus. Detta Refugens påstående är icke någon ärekränkning utan den faktiska uppfattningen hos varenda förnuftig bilförare. Med all respekt för ingenjör Mannerstedts teoretiska utbildning kan Refugen icke värdera hans elvahundrakronors diagram ens till elva öre, då diagrammet, som i det här fallet skall användas för utredning och klarläggande av olyckan i Skillingaryd är absolut värdelöst. Teoretisk utbildning i samband med praktik är en synnerligen värdefull tillgång hos en människa, teori utan praktik är mindre värdefull, och en teori, som lämnat det jordiska och verkligheten för att sväva däruppe i det blå, en sådan teori är av noll och intet värde. Ingenjör Mannerstedt hade antagligen glömt sin teori hemma, när han var i Värnamo, eller också svävade den ett bra stycke ovan molnen den dagen. Nu

börjar Refugen förstå, varför Huskvarna ej hade någon användning för Mannerstedts allt för teoretiskt teoretiska kunskaper. För elva hundra kronor bör man ej heller sälja sin heder och sitt anseende.

Angående kapten John Neréns yttrande i sina inlagor till häradsrätten har Refugen redan i föregående n:r uttalat sig. Innehållet var av sådan art, att det knappast är värt att kastas på sophögen. En känd auktoritet på motorområdet, ingenjör C. Skånberg från Stockholm, skriver i ett till häradsrätten inlämnat intyg. ”Det är för mig på grund av en i det närmaste 30-årig vänskap med kapten John Nerén, smärtsamt att vara tvungen att konstatera, att han med detta sitt uttalande har manifesterat sin oförmåga att längre sammanhålla fakta, relatera verkligheter och draga slutsatser konsekvent. Bidragande till hans verklighetsfrämmande inställning torde vara att han mig veterligen *icke på många år själv fört ett motorfordon*. Sålunda kan jag icke erinra mig, att jag de senaste 15-20 åren sett honom köra en enda gång -.” I samma intyg går ingenjör Skånberg skarpt tillrätta med Neréns s.k. sakkunskap. Det förefaller som om ingenjör Skånberg kan sin sak och vet vad han säger. Heder åt en sådan man, som för rätt och sanning offerar en 30-årig vänskap.

Angående polisöverkonstapler K. E. Österberg från Göteborg och hans sakkunnigekonster har Refugen även sagt sin mening. Det är fruktansvärt beklämmande att det i svensk rättsordning skall få förekomma så mycket humbug. I ett till Östbo häradsrätt inlämnat intyg av ingenjör Skånberg heter det bland annat. ”Undertecknad som genomläst utdrag ur ett skriftligt yttrande - - - av K. E. Österberg t.f. överkonstapel vid Göteborgs Polisverk, har av sagda yttrande bildat mig den uppfattningen, att Österberg saknar förmåga att följdriktigt och tekniskt utreda och bedöma mera invecklade trafiktekniska spörsmål. - -

Icke nog med att Österberg här *i c k e* upptagit alla möjligheter, utan han har också generaliserat premisserna på ett sätt, som är fullkomligt verklighetsfrämmande.

- Jag måste sålunda av dessa skrifter och andra uttalande av Österberg draga den slutsatsen, att Österberg saknar de nödvändiga förutsättningarna för att kunna avge sakkunnighetsuttalanden om biltrafikskador.

Bilbesiktningsmännen Valter Elliot, Carl E. Naumann och Eskil Fogelquist kritiserar skarpt i en inlaga kaptens Neréns omdömesförmåga och ”farliga lärdom”. Perssons lagstridiga och vårdslösa körning och Mannerstedts yttranden och diagram. Besiktningsmännen draga den slutsatsen att ”Mannerstedt samarbetat med Nerén” och att ”Mannerstedt varit så gripen av tävlingsmomentet, att han rent av synes vilja bevisa, att Persson hunnit lägga

upp ett idealprogram för sina åtgärder vid olyckstillfället”.

Bilbesiktningsmannen Nils Sundin i Linköping yttrar i sin inlaga. ” - - - Den primära orsaken till den kombinerade olyckan synes mig emellertid vara: 1) cyklistens inträngande på körbanan, 2) bristande uppmärksamhet av Persson. Medgiver sikten på platsen ifråga, enligt protokollen, att taket och halva vindskyddet synes på en mötande bil, borde Persson enligt mitt förmenande ej sökt omköra cyklisten förrän mötet med Bengtsson ägt rum. Persson synes mig ha stirrat sig blind på cyklistens görande och åsidosatt uppmärksamheten framåt. (Se vägtrafikstadgan § 3, mom. 3, 2 och 3 stycket samt mom. 6.) Bengtsson kan enligt mitt förmenande icke läggas något till last. + + + +”

Angående ingenjör Mannerstedts dråpliga sakkunskap heter det i en inlaga. ”Sedan 1935 har Mannerstedt drivit konsulterande verksamhet på motorområdet. Någon verksamhet som trafiktekniker är Mannerstedt icke känd för, och hans plötsliga och till synes tämligen oförberedda entré på detta område är ägnat att förvåna. Mannerstedts matematiska utläggningar torde icke – även om de utgått från riktiga premisser – tjäna till ledning, därtill äro de alltför vetenskapligt teoretiska. För att bedöma den under domstolens prövning liggande frågan, torde nog icke behövas varken kvadratrötter eller andra matematiska formler.

Bilbesiktningsman Carl E. Naumann yttrar bland annat i sin inlaga till häradsrätten. ”För mig framstår emellertid tydligt: 1) att cyklisten Johansson är den, som ursprungligen skapat den uppkomna situationen. 2) att bilisten Persson på grund av Johanssons gir och på grund av egna, felaktiga åtgärder förlorat kontrollen över sitt fordon, så att det körde över på vägbanans högra (östra) sida, där det stängde vägen för Bengtsson, som av allt att döma befann sig väl inne på sin rätta (östra) sida i den breda och raka vägbanan.

I målet har vittnet Carl Erik Österberg bl. a. yttrat, att Perssons åtgärder varit helt naturliga, och att den mest erfarne bilförare skulle handlat på samma sätt. Detta uttalande är för mig fullkomligt ofattbart, då, för så vitt jag av avhandlingarna kunnat utläsa, bilisten Persson tvärtom dels måste gjort sig skyldig till de under 1-2 ovan angivna felen, dels enligt min uppfattning måste alldeles hava förlorat herraväldet över de av honom framförda fordonet från det tidsmoment, då cyklisten girade åt höger. - - -

Angående doktor Lindbloms yttrande blev det icke mycket sagt. När advokat Dellborgs försök att snärja honom totalt misslyckades, kom det icke många frågor. Doktor Lindblom var säker på sin sak och hade väl reda på, vad en bilförare i den Perssonska situationen skulle ha gjort. Samma var förhållandet med herr R. Sunnqvist.

De vid föregående rättegångstillfället berörda frågorna angående ”kontrakten med vissa nöjesetablissemang” kommo denna gång icke alls på tal, lika litet som fru Perssons fotografi.

Som synes härovan äro icke lovorden om Edvard Persson och hans vittnen så vackra. Att bemärka är dock, att den beska kritiken utdelats av fackmän på området. Fackmän säger Refugen, men därom råder delade meningar. Enligt advokat Dellborgs yttrande till häradsrätten är icke Ragnar Sunnqvist någon fackman. Sunnqvist har icke tagit någon ingenjörsexamen, varför man icke bör fästa något avseende vid hans yttrande över Perssons körning”. Meddelade Dellborg domstolen i Värnamo. Refugen är ej heller någon fackman, men den kan i alla fall upplysa Dellborg om, att Sunnqvist är fackman ut i fingerspetsarna. Herr Sunnqvist vet, hur man ska köra, och han kan också köra. Mannerstedt däremot har visserligen tagit examen men är trots detta synnerligen mindervärdig som bilförare. Hans teoretiska yttrande om just detta fall är också urfånigt. Även Österbergs sakkunskap i detta mål är under all kritik. Refugen har jämväl tagit del av hans sakkunnigekonster, som han förevisat inför Åkerbo och Skinnarbo häradsrätt under ledning av managern Dellborg, så att den dömer ej obesett.

Jönköpings län har ju även en poliskår, vilken i flesta fall torde besitta en betydligt sundare och stabilare sakkunskap än den Österberg presterat i Värnamo, varför det enligt Refugens mening borde varit överflödigt importera dylik kraft från Göteborg. Men kanske polisen i Jönköpings län icke vill sälja sin heder och sitt anseende?

Läsaren kanske tycker, att Refugens yttranden och påståenden äro hårda och hänsynslösa. Men i förhållande till de intriger och det rävspel som föres inför de svenska domarborden, kan Refugens yttrande endast hänföras till vårens milda västanfläktar. Refugen vet i detta fall vad den skriver om, och dess påstående står sig i alla instanser, såvida rätt och sanning skola vara avgörande i det svenska rättsväsendet. Detta är emellertid tyvärr icke alltid förhållandet. Mutor är det något som heter i utlandet, men sådant får ej förekomma hemma hos oss. En skälig ersättning för en allsidig och sakkunnig utredning är något helt annat och förekommer överallt. Var nu gränsen går mellan dessa poster, är icke Refugen mäktig att avgöra.

När en kanske från början bristfällig lagparagraf av våra advokater inför domarbordet snedvridits till oigenkänlighet, då är det icke gott för en domare att vinna klarhet i de verkliga förhållandena. En domare är heller icke mer än en människa, han kan icke vara fackman på alla områden. När så de stridande advokaterna vränga till sanningen och verkligheten i det oändliga, kan det vara en domare förlåtet, om han blivit vilseledd och förd bakom ljuset och på grund

därav av misstag faller en orättvis dom. De advokater, vilka låta sig komma till last dylika försök, borde förbjudas att inför domstol föra allmänhetens talan. Det är just här den ömma punkten förekommer, som hotar att helt utplåna den aktning och den respekt för gällande lagar och förordningar, som allmänheten borde och skulle ha.

Det enda goda intryck Refugen har från tingssalen i Värnamo under Edvard Perssons rättegångar är den lugne, aktningssvärde lagens väktare, häradshövding Kinnander, som, efter utseende att döma, icke gärna låter sig överrumplas av vare sig högtravande vackra fraser eller vilseledande uppgifter från något håll.

Dom faller i målet den 2 maj och den emotses med stort intresse av landets samtliga bilförare.

Tekniskt diagram – en ny sorts avlatshandel.

Göteborgs-Posten för den 6 april beskriver för sina läsare i en välformulerad artikel rättegångshandlingarna i Värnamo angående Edvard Perssons bilkollision i Skillingaryd förra året. Tidningen lovprisar samtidigt ingenjör Mannerstedts konstifika diagram, som har förmågan att frita även den mest skyldige bilförare.

För den, som icke har en aning om bilkörning, vägtrafikstadgan och motorfordonsförordningen, är artikeln utmärkt, men de, som ha en aldrig så liten aning om dessa saker, kunna icke fatta att en tidning som Göteborgs-Posten vill skriva om saker, som den av artikeln att döma, icke har en aning om eller icke kan förstå. Artikeln i fråga är så verklighetsfrämmande och vilseledande som den möjligtvis kan bli och antagligen skriven efter advokat Dellborgs diktamen.

Skulle verkligen Folke Mannerstedts diagram ha något att betyda i Edvard Perssons bilmål, ja, då kan varje bilförare, hur drumlig och vårdslös han än må vara, för elva hundra kronor köpa ett dylikt diagram och därmed bevisa sin oskuld. Kanske ett nytt och lönande sätt att idka avlatshandel.

EDVARD PERSSONS BILMÅL.

Ett domslut som endast högsta domstolen begriper.

Högsta domstolen har nu meddelat utslag i den bekanta Perssonska bilskrällen i Skillingaryd. Högsta domstolen har ansett skäligt att Bertil Bengtsson till Edvard Persson skall betala 10.680 kronor. Bengtsson skall därjämte till fru M. Persson utge 8.811 kronor, till skådespelare Nadja Hjärne 8.633 kronor och till skådespelare Bertil Evald Berglund 2.472 kronor. Bengtsson skall därjämte ersätta motpartens rättegångskostnader med 3.000 kronor.

Att Bengtsson fick betala Perssons trafikgroda med 10.680 kronor kan ju vara förklarligt, ty grodan var stor och ganska fet. Varför Bengtsson skulle betala passagerarna i Perssons bil blott därför att denne körde på Bengtsson, ja, det torde nog endast ledamöterna i högsta domstolen begripa. Refugen skrev i augusti 1937, alltså innan rättegången påbörjats, följande: "Med kännedom om den stockholmska sakkunskapen angående utarbetandet av motorförordningar m.m. skulle det ej förvåna oss om Persson skulle bli tillerkänd ett icke föraktligt belopp". (Se Refugen n:r 3 av år 1937).

Fälld dom får icke kväljas heter det i den höga visan och Refugen kväljer ej den utomordentliga sakkunskapen i högsta domstolen. Att de värda ledamöterna i densamma besitta så pass sakkunskap att de kunna avgöra huruvida sittdynan i bilens baksäte är mjuk och behaglig att sitta på, det har aldrig Refugen betvivlat, men om deras vetenskap på detta område sträcker sig något därutöver, därom må de lärde tvista. Att högsta domstolens utslag i det Perssonska bilmålet kväljer den svenska allmänheten, åtminstone de som ha körkort och i någon mån ha en aning om vad trafikkultur är, det kan ledamöterna i den värda domstolen vara övertygade om, men det är en sak som icke Refugen kan ställas till ansvar för. Med tanke på högsta domstolen läser Refugen tillsamman med den andäktiga allmänheten, bönen som för 2,000 år sedan uppsändes från Golgata: Fader förlåt dem icke, ty de veta vad de göra. Och att bönen kommer från hjärtat det kan också herrar ledamöter vara förvissade om.

Refugen angriper icke här lagen, ty en mänsklig lag kan aldrig bli fullkomlig. Ej heller angripes domarna, ty de äro ej mera än människor och kunna icke vara fackmän på mänsklighetens skiftande yrkan av allehanda slag. I Refugens gömmor finnes avskrifter av protokollen från de största häxprocesserna från åren 1668 – 1670 i skön förening med diverse protokoll från bilmål från 1930-talet. När man närmare studerar dessa protokoll får man ovillkorligen den uppfattningen, att det svenska rättsväsendet av i dag icke nämnvärt utvecklats till det bättre sedan år 1670. Som domare i en del av de här åsyftade

häxprocesserna satt, efter vad man i de gamla protokollen kan utläsa mellan raderna, den människovänlige och moraliskt rättskaffne landshövdingen Duvall. I en skrivelse till riksdrotsen Per Brahe, vilken i februari 1670 befann sig i Stockholm, beklagade sig landshövding Duvall, att ju mer han sysslade med häxprocesserna ju mer förmörkades hans ögon och hade han svårt att skilja på skyldiga och oskyldiga. Han påstod att den "lede Sathan" utnyttjade all sin flit för att med sina konster förleda dem som domen haver i händerna.

Om de svenska domarna av i dag skulle tillskriva riksdrotsen Per Albin, skulle de träffa huvudet på spiken, om de formulerade sina brev absolut lika som den hedervärde Duvall, dock med det undantaget att de utbytte ett enda ord. I stället för den "lede Sathan" kunde de sätta "de leda advokaterna" och de skulle komma sanningen och verkligheten så nära som möjligt. Det finnes nämligen advokater, ohyra på rättsväsendets område, som i första hand undersöker hur mycket det går att tjäna på affären. Vad som sedan är rätt eller orätt, det angår dem helt enkelt icke. Det är denna ohyra som hotar att hos allmänheten utplåna den respekt och aktning, som hos dem möjligtvis ännu finnes kvar för lagar och förordningar, och det är denna sorts ohyra som borde bannlysas från allt vad rättsförhandlingar heter, innan allt för stor skada åstadkommits.

Då det i svenskt rättsväsende är straffbart att tala sanning, då sanningen är besk att höra, men tillåtet att ljuga så mycket man vill, blott lögnen är behaglig och angenäm, så säger och skriver Refugens redaktör att högsta domstolens utslag i den Perssonska bilskrällen var något övernaturligt rättvist och förnuftigt. Utslaget ställer till och med den beryktade kung Salomos vissa domslut i skuggan. Ovanstående lovsång skänker Refugens redaktör de utomordentligt skickliga omdömesgilla och opartiska ledamöterna i högsta domstolen, och må dessa rader vara en bekräftelse därpå. Det som är skrivet det är skrivet. Det kanske till och med justitieministern kan förstå, fast han icke lär ha bedrivit några juridiska studier. Men han är i alla fall liksom Fabian Månsson hedersdoktor.

Fabian var i besittning av moral och ett sunt bondförstånd.

Nu vet emellertid Refugen det Perssonska händelseförloppet i detalj och garanterar den ärade läsaren att endast en taskspelare kan utföra en trafikgroda, maken till den Edvard Persson utförde, utan att bli åtalad. Refugen tänker liksom den stora allmänhet, som vet hur en bil skall framföras, och tänka är enligt lagen icke straffbart. Det är beklagligt att de som skola vaka över lagens helgd, gangsters i ordets fulla bemärkelse, skola tillåtas att krossa lagens auktoritet, en lag som våra fäder under århundraden byggt upp, en lag som vi fått lära oss se upp till som något stort, något heligt, en lag som skall skydda samhället så väl som den enskilde för våld och orättvisor.

Om man betraktar polisfotografiet, taget omedelbart efter kollisionen, finner man, att Persson kört helt på vägens högra sida, trots att icke så mycket som en gråsparv hindrade honom att hålla på sin kant. Fotografiet, vilket talar sitt tydliga språk, och utan vidare resonemang dömt vilken annan vanlig bilförare som helst, har av vederbörande i detta fall icke ägnats det minsta intresse. Däremot har det sorgfälligt undvikits, isynnerhet vid rättsförhandlingarna i Värnamo, där Refugen vid samtliga mål var närvarande och synnerligen uppmärksamt följde vad som där försiggick. Händelseförloppet vid kollisionen och vad som försiggick vid häradsrätten i Värnamo är i stora drag återgivet i Refugen n:r 3, 4, 5 och 7 i årgång 1937 samt n:r 2, 3, 4, 5 och 6 i årgång 1938. Ett begränsat antal ex. av dessa nummer finnas ännu på lager och kunna erhållas för 1:50 plus porto.

Då det i dessa nummer rakt på sak återgivits vad som i verkligheten förekom vid häradsrätten i Värnamo, utan förgyllningar eller nedsvärtningar av någondera parten, torde den intresserade allmänheten och isynnerhet bilister, taga del av vad som i dessa nummer relaterats, för att sedan, när någon trafikförseelse blivit begången och åtal följer, peka på högsta domstolens prejudikat i det perssonska bilmålet och säga: Jag gjorde visserligen icke en så stor trafikgroda som Edvard, men jag och mina medpassagerare nöja oss därför med hälften av det Edvard fick.

Refugen påstår icke, men tänker i sitt stilla sinne, att man måste uppsöka Nationernas förbund om man skall kunna finna någon bluff eller humbug som kan överträffa det, med vilket högsta domstolen avslutade häxprocessen i den Edvarska dunderskrällen. Nog vore det på tiden att det svenska rättsväsendet satte upp specialdomstolar för utredande och dömande i bilmål, en specialdomstol, där minimifordringarna på domare och övriga domstolsledamöter vore, att de åtminstone visste hur en bil och svensk landsväg se ut. Professor Lundstedt har rätt. Han har gett det svenska rättsväsendet det betyg institutionen förtjänar.